

Jan Locker

ITV

Monika Kučerová

INTEGROVANÁ
TEMATICKÁ VÝUKA

„Žáci těžko hledají vztah mezi tím, co se učí, a mezi svým životem.“

„Cokoliv jiného než příprava na život je mrhání času a úsilí jak žáků, tak i učitelů.“

S. Kovaliková

INTEGROVANÁ TEMATICKÁ VÝUKA

zakladatelkou Susan Kovaliková

vznikla před dvaceti lety v USA

programy pro nadané děti

Lidský mozek a lidské učení

(kniha L. A. Harta)

výzkumy mozku

60.—80. let

jak to funguje

Dovednosti a znalosti integrovány
do jednoho velikého celoročního tématu .

Celoroční téma si volí a rozpracovává učitel sám.

klíčové učivo rozpracujeme do aplikačních úkolů

Učitel nepřevzme od dítěte práci, pokud není dokonalá.

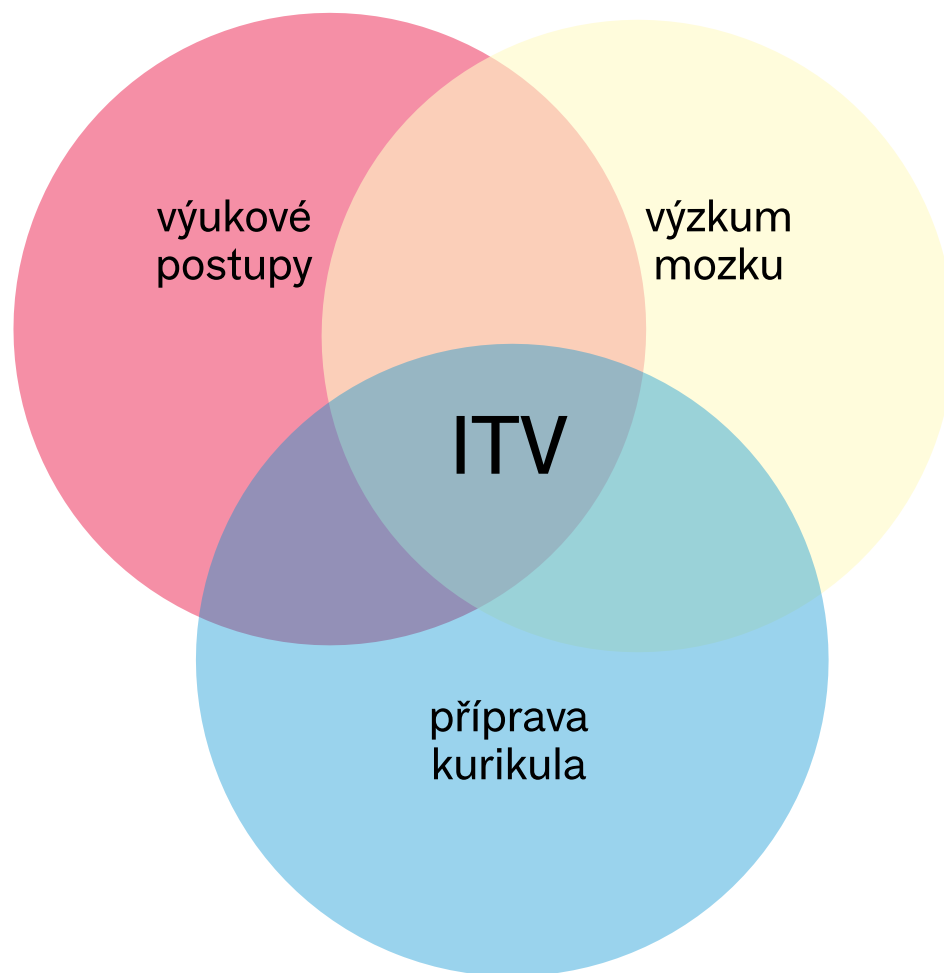
**Co je tak závažné a potřebné, že by
to měly zvládnout všechny děti až na
úroveň suverénního používání?**

Kurikulum je výraz mnohem širší než osnovy.

Vyjadřuje vlastně co, koho, proč, s jakým cílem,
jak, za jakých podmínek a kdy učit.

Dovednosti nejsou v kurikulu řídicím prvkem,
dovednosti se vyučují, jak vyplývají z obsahu.

Učí se tehdy, když se jejich užitečnost
stane zjevnou.

výukové
postupy

výzkum
mozku

ITV

příprava
kurikula

1

mozkově kompatibilní složky učebního prostředí:

Cílem vzdělávání je pro Kovalikovou osvojení si znalostí

až na úroveň jejich použití ve skutečném životě.

Každý žák si jich osvojí samozřejmě jiné množství,
zato však na úrovni mistrovského zvládnutí.

8

dokonalé
zvládnutí

okamžitá

zpětná vazba

spolupráce

obohacené

prostředí

přiměřený čas

nepřítomnost ohrožení

smysluplný obsah

možnost výběru

NEPŘÍTOMNOST OHROŽENÍ 3 mozky:

MOZKOVÝ KMEN — LIMBICKÝ SYSTÉM — MOZKOVÁ KŮRA

pudy a reflexy — přepínání a třídění — učení a tvoření

Proto je důležité vytvořit atmosféru důvěry ve třídě .

*Děti se setkávají už od samého začátku s **pravidly soužití** a učí se je pojmenovávat a rozpoznávat v běžných každodenních událostech.*

PRAVIDLA SOUŽITÍ:

pravdivost
důvěryhodnost
aktivní naslouchání
nevysmívat se
neshazovat

2.

SMYSLUPNÝ OBSAH

_____ učivo musí dávat význam
otázka *K čemu mi to bude?* je otázkou zásadní

_____ učení v mozku neprobíhá logicky

(mozek tvoří ze svých minulých zkušeností *vzorová schémata*,

která pokusem a omylem *přikládá* na nové situace, aby se v nich orientoval)

_____ teprve používání naučeného se řídí logikou.

_____ obsah výuky musí být přiměřený věku, jestliže tomu tak není,
vede to k návyku učit se nazpaměť a tím k otupování dětské inteligence

_____ při úspěšném (smysluplném) učení se v mozku vyplavují chemické látky,
které vzbuzují příjemné pocity motivace

_____ každý učitel by měl znát jednotlivá období rozumového
vývoje dítěte — a v praxi se podle nich řídit

3

hudba

MOŽNOST VÝBĚRU

Co je třeba učit, to je na učiteli,
jakým způsobem se to bude dítě učit,
by mělo být ponecháno na něm samotném.
Podmínkou je tedy nabídnout výběr možností,
z nichž si dítě bude vybírat, aby se mohlo učit
pro něj tím nejpřirozenějším způsobem.

fyzika

APLIKAČNÍ ÚKOLY

pro 7 typů inteligence

poezie

PŘIMĚŘENÝ ČAS

pro vytvoření mentálních programů

Obsah výuky se nepřizpůsobuje časovému rozvrhu.

Učitel má určovat kolik času na co potřebuje.

system výuky bez pevného rozvrhu

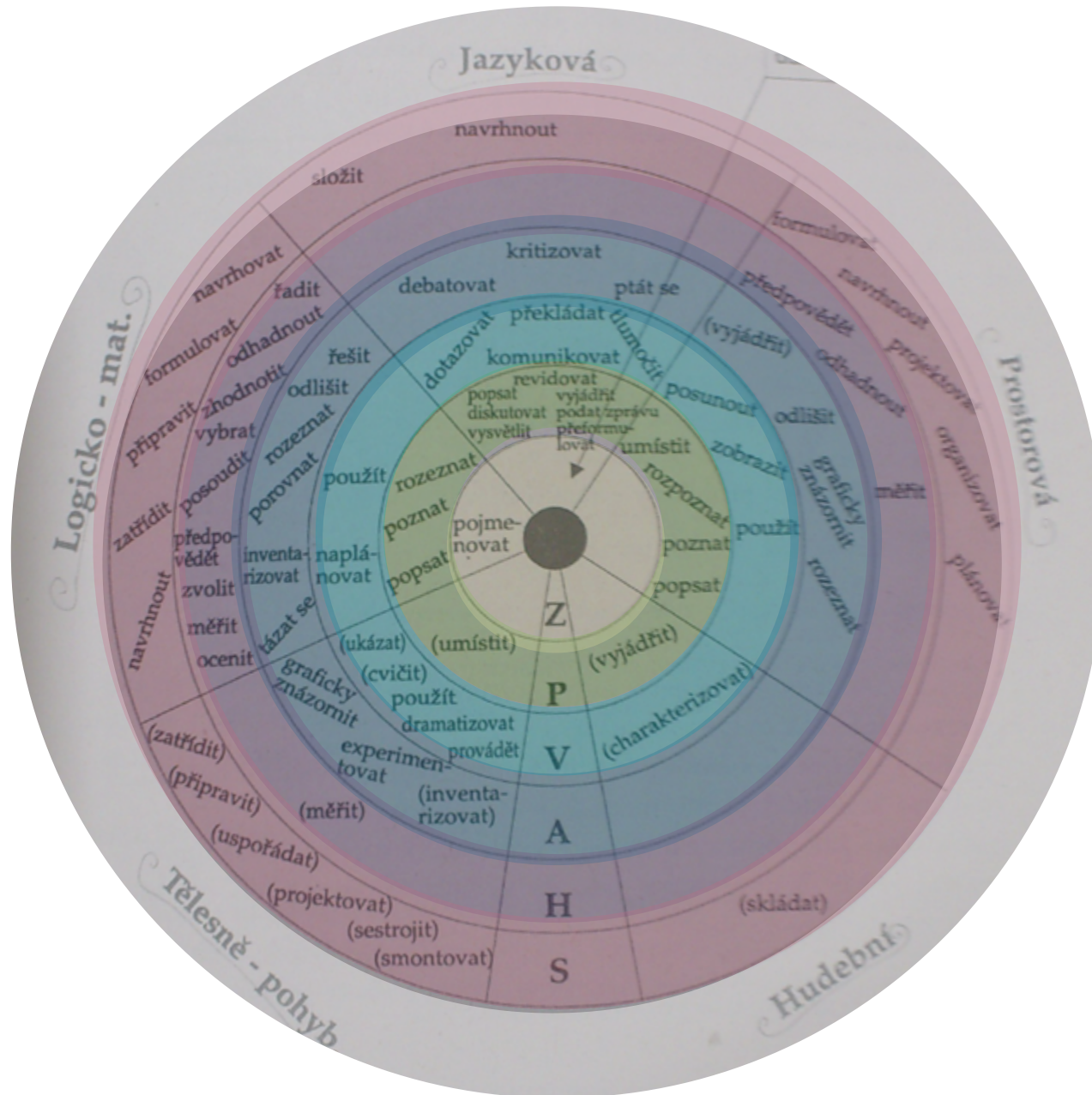
divadlo

4

7 typů inteligence podle Gardnera

logicko-matematická
jazyková (lingvistická)
prostorová (kinetická)
tělově-pohybová
intrapersonální
interpersonální
hudební

možnost výběru

znalost porozumění využití analýza hodnocení syntéza

OBOHACENÉ PROSTŘEDÍ

čím více smyslů je do učení zapojeno,
tím větší je pravděpodobnost efektivního učení.

—— inspirující prostředí bohaté na podněty — Třída reálné prostředí nemůže nahradit,
proto se v modelu ITV objevuje požadavek, aby se dětem neposkytovaly

jen náhražky reality, ale aby se vytvářely podmínky pro

co největší množství přímých zážitků
a zkušeností typu *být při tom.*

5.

5.

gravimetrický
barometrický
ionický
ultrafialový
infračervený
magnetický
elektrický
proximální
vestibulární
rovnováha
vomeronazální
bolest
teplota
čich
chuť
hmat
eidet.
představy
sluch
zrak
BÝT PŘI TOM

19 smyslů?

5.

6

SPOLUPRÁCE

sociální dovednosti — důležité

V ITV se popisují různé formy skupinové práce.

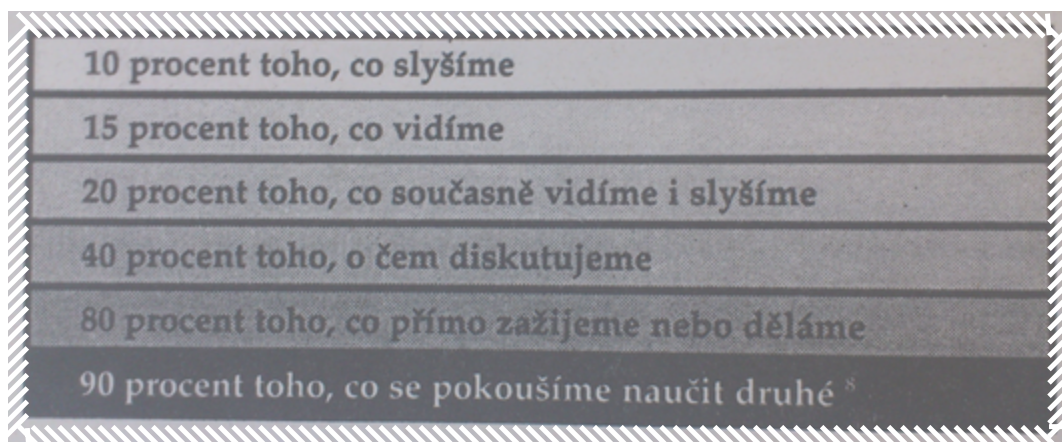
**Týmová práce nenastane tam,
kde je v moci jednoho žáka vyřešit úkol,
který dostala celá skupina.**

Úkol musí být takového rázu,
aby jej skupina mohla vyřešit dělbou práce
a skutečnou spoluprací!

7

OKAMŽITÁ ZPĚTNÁ VAZBA

1. uspořádat učení tak, aby obsahovalo zpětnou vazbu už samo o sobě
2. rozšířit počet těch, kdo zpětnou vazbu mohou poskytnout

8

DOKONALÉ ZVLÁDNUTÍ

Učení by se mělo u každého dítěte dovést až na úroveň *mistrovství*.
Dítě dokáže naučenou znalost (dovednost) *použít* ve skutečném životě.

ŽIVOTNÍ DOVEDNOSTI

ČESTNOST: chovat se podle vědomí, co je správné a co je špatné

INICIATIVA: udělat něco, protože je třeba to udělat

PRUŽNOST: schopnost změnit plán, pokud je to potřebné

VYTRVALOST: pokračovat navzdory obtížím

ORGANIZOVÁNÍ: plánovat, sestavit a provádět věci uspořádaným způsobem, držet věci v pořádku, připravené k užití

SMYSL PRO HUMOR: smát se a být hravý, aniž by se to dotklo někoho jiného

ÚSILÍ: snažit se, jak to nejvíc jde

ZDRAVÝ ROZUM: užívat dobrý úsudek

ŘEŠENÍ PROBLÉMU: hledat řešení obtížných situací i každodenních problémů

ODPOVĚDNOST: reagovat, když je to vhodné; být odpovědný za své činy

TRPĚLIVOST: čekat klidně na někoho nebo na něco

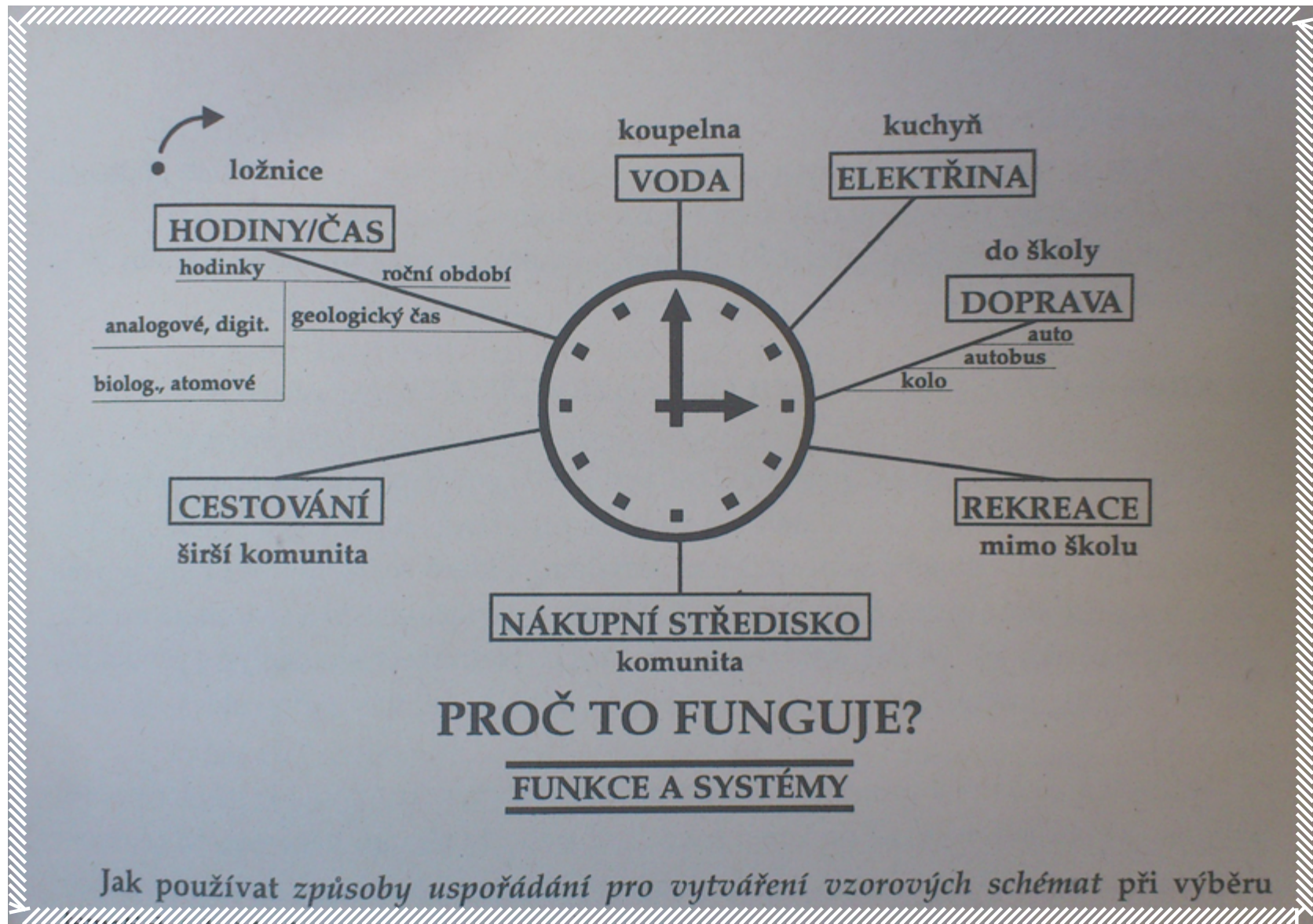
PŘÁTELSTVÍ: dělat si přátele a udržovat si je vzájemnou důvěrou a péčí

ZVÍDAVOST: touha dozvědět se nebo vědět o světě kolem sebe

SPOLUPRÁCE: pracovat společně směrem ke společnému cíli nebo společné úloze

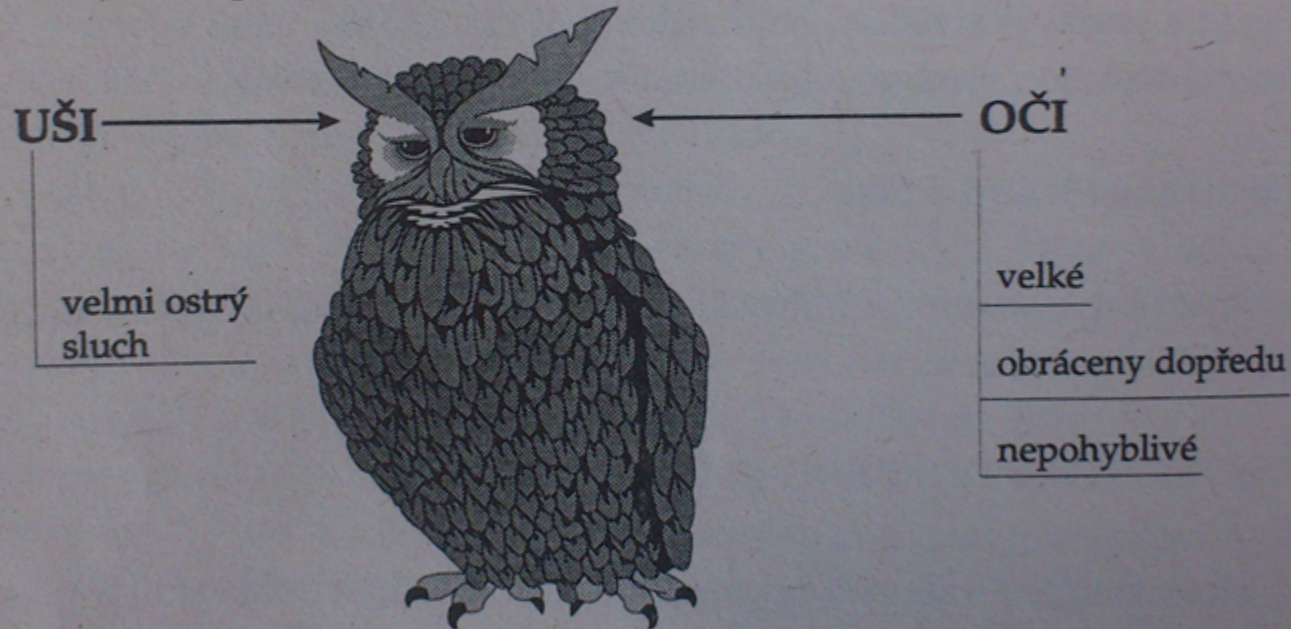
STAROSTLIVOST: cítit zájem o druhé

celoroční téma

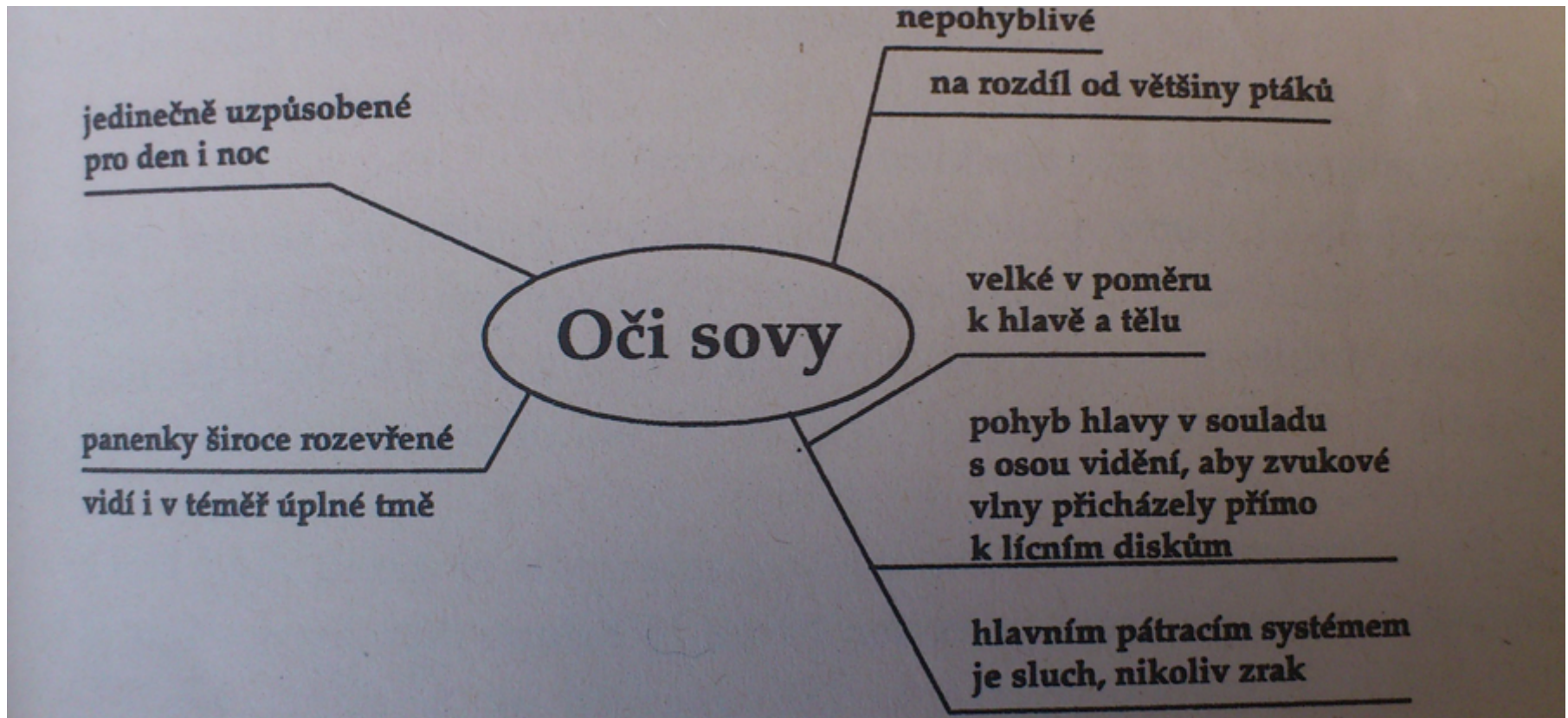
kurikulum - běžný výklad

Uši sovy jsou umístěny v otvorech na obou stranách hlavy. Má velmi ostrý sluch. Většina sov má velké oči, které, na rozdíl od většiny jiných ptáků, jsou obráceny dopředu a jsou nepohyblivé.

Komentář: Toto "špatné" klíčové učivo není pojmové, je to pouze změt faktů, která neudává nic důležitého; tato fakta přispívají velmi málo k zobecnění. Je to typická

kurikulum pojmové

Uši sovy

lícní disková
peříčka a pohyblivé
ušní chlopně
směřují zvuk do uší

jako parabolický
mikrofon

sleduje kořist spíš
sluchem než zrakem

jedno ucho je výše

triangulace

SHRNUTÍ

kurikulum na míru

okamžitá zpětná vazba

různověké třídy — více učitelů

žáci se učí také *životním dovednostem*

nevychází z pojmů, ale ze zkušeností typu *být při tom*

slabší se silnějším v podporující třídě, nejsou hloupé skupiny

čtení, psaní, počítání se učí v kontextu — při konkrétních situacích

obsah je dán *celoročním* (měsíčním, týdenním, denním) tématem

výklad je omezen jen na to hlavní — nejdůležitější — *klíčové učivo*

rozšíření a ověření informací — pomocí *aplikačních úkolů*

úkoly jsou zaměřené na *sedm typů inteligence*

využívající všech *devatenáct smyslů*

různé stupně — druhy použití

znalostí klíčového učiva

dokonalé zvládnutí

bez známkování

INTEGROVANÁ TEMATICKÁ VÝUKA

MODEL

SUSAN KOVALIKOVÁ
VE SPOLUPRÁCI S KAREN OLSENOVOU

SPIRÁLA, KROMĚŘÍŽ, 1995